

Briselē, 2017. gada 15. novembrī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2016/0230 (COD)

13249/17
ADD 1 REV 1

CLIMA 280
ENV 848
AGRI 553
FORETS 44
ONU 136
CODEC 1600

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	12829/17
K-jas dok. Nr.:	11494/16 - COM(2016) 479 final
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai saistībā ar klimata pārmaiņām – vispārēja pieeja = Paziņojumi

Pielikumā pievienoti Horvātijas, Polijas, Somijas un Komisijas paziņojumi attiecībā uz Vides padomes 2017. gada 13. oktobra sanāksmē pieņemto vispārējo pieeju. Paziņojumi tiks iekļauti Padomes sanāksmes protokolā.

HORVĀTIJA

"Lai arī *LULUCF* regulas projekta jaunākajā redakcijā ir daļēji iekļauti Horvātijas ierosinātie grozījumi, ar ko tiek apliecināti īpašie apstākļi, kādi Horvātijas Republikā valda deviņdesmito gadu kara laika notikumu dēļ un kuriem ir bijusi un joprojām ir tieša ietekme uz mežu pārvaldību, Horvātijas Republika uzskata, ka regulas projekts ir jāizstrādā vēl precīzāk, lai ņemtu vērā atsevišķas iezīmes, galvenokārt – tajā VII pielikuma iedaļā, kas ir saistīta ar kompensācijas apjomiem.

Tā kā Horvātijas Republika ir mežu platībām bagāta valsts (vismaz 43 % no tās kopplatības), ierosinātais vispārējās pieejas teksts attiecībā uz *LULUCF* regulu un, konkrētāk, ierosinātais elastīgums 9,6 milj. t CO₂ ekv. apmērā laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam apvienojumā ar ierosināto kompensācijas koeficientu 12 % apmērā varētu Horvātiju nostādīt nepamatoti nelabvēlīgā situācijā. Tas nozīmē arī to, ka rūpniecībai un ekonomikai emisijas būtu jākompensē no *LULUCF* sektora, kaut gan tajā faktiski būs piesaistītājsistēmas līdz 2030. gadam.

Nesenie ekspertu novērtējumi liecina, ka Horvātijas Republikai ir vajadzīga lielāka kompensācija (kompensācijas koeficients 32 %) jeb ikgadējs kompensācijas ierobežojums 2,5 miljonu tonnu apmērā. Minētajos novērtējumos ir ņemts vērā tas, ka atsauces posms (2000.–2009. gads) Horvātijas Republikai nebija reprezentatīvs, jo izciršanas intensitāte bija relatīvi neliela un nerasniedza optimālu līmeni tāpēc, ka valstī norisinājās karš un mežu teritorijas bija mīnētas. Tādēļ tiek plānots Horvātijas Republikā palielināt izciršanas intensitāti, vienlaikus prasot saglabāt ilgtspējīgas mežu pārvaldības turpināšanu un pastāvīgi saglabājot CO₂ piesaistītājsistēmas.

Ņemot vērā minēto, Horvātijas Republika vēl arvien uzskata, ka ir jāpalielina kompensācijas apjoms, kas tai ir noteikts VII pielikumā, un nespēj atbalstīt vispārējās pieejas pieņemšanu."

POLIJA

"Meži un augsne ir lielākās oglekļa krātuves pasaulē. Mežu un augsnes degradācijai ir negatīva ietekme uz ūdens kvalitāti un piekļuvi ūdenim, un uz bioloģisko daudzveidību, un tā saasina tādas globālas problēmas kā bads, nabadzība un migrācija. Šo problēmu ierobežošana vai pat izskaušana no zemes ir viena no Parīzes nolīguma sastāvdaļām. Galvenais veids, kādā ir jāuzlabo ūdens kvalitāte un jāaizsargā bioloģiskā daudzveidība, ir atjaunojot tādas dabas sistēmas kā mežus un augsni. Koku izciršana saskaņā ar dabas sistēmu atjaunošanos uzlabo vides apstākļus, aizsargā bioloģisko daudzveidību un rada darbvietas, tostarp lauku apvidos.

Polija tādēļ vēlas izteikt bažas attiecībā uz ierosināto regulas projektu un paust **dziļu vilšanos par to, cik sarežģīti ir jaunie priekšlikumi dokumentā, ko kā vispārēju pieeju pieņēma Vides padomes 2017. gada 13. oktobra sanāksmē. Saskaņotā teksta formulējums vidusmēra lasītājam nav saprotams. Mēs uzskatām, ka mums ir jāpanāk pārredzams un saprotams risinājums**, kas ir vispārēji pieņemams. Ar izstrādāto dokumentu iepazīstinās Klimata pārmaiņu konvencijas forumā. Ierosinātais apstrādātas meža zemes references līmenis ir daļa no Savienības nacionāli noteiktā devuma (NND) saskaņā ar Parīzes nolīgumu, un tai ir jābūt metodei, kurai citas puses var piekrist. Turklāt mums ir jānodrošina, ka ierosinātais risinājums nevairo birokrātiju un tajā ir ņemti vērā zinātnes un izglītības sasniegumi. ES šajā sakarā ir jārada piemērs jaunattīstības valstīm.

Fakts, ka **meža ekosistēmas ir lielākais un svarīgākais oglekļa piesaistītājs Eiropā, ierosinātajā tiesību aktā nav pietiekami ņemts vērā**. Dalībvalstīs praksē īsteno ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, gadā nodrošinot neto piesaistījumu 440 miljonus tonnu CO₂ ekv. **Tiesību akta priekšlikumā trūkst stimula dalībvalstīm veikt pasākumus, ar kuriem varētu panākt mežu apsaimniekošanas profesionalizāciju, lai sekmētu mežu potenciālu mazināt klimata pārmaiņas un ņemtu vērā organiskā oglekļa klātbūtni mežu augsnē**. Priekšlikumā nav minētas nekādas iespējas palielināt mežu piesaistījumu apjomu, pamatojoties uz papildu meža apsaimniekošanas darbībām, piemēram, mežaudžu pārveidošanu, dabisku mežaudžu potenciāla sekmēšanu un vecāku mežaudžu rotācijas periodu regulējumu. **Papildus minētajam mums būtu jāizvairās no tādu uzskaites noteikumu izveides, kas radītu negatīvu bilanci gadījumā, kad prognozes līdz 2030. gadam liecina, ka meža biomasas krājumi pieaug un tas kļūst par nozīmīgu piesaistītāju.**

Savienības "nepozitīvas bilances" noteikuma ieviešana arī rada bažas. Tas ir jauns noteikums, kas nav saistošs saskaņā ar Kioto protokolu un tika ieviests Savienības līmenī. Pirmkārt, šis noteikums darbojas, pamatojoties uz regulas projekta 4. pantu, kas dalībvalstīm uzliek par pienākumu nodrošināt, ka tās nerada neto emisijas *LULUCF* sektorā. Otrkārt, minētā ideja rada satraucošu precedentu, nosakot mērķi Eiropas Savienībai. Tas varētu spēcīgi ietekmēt veidu, kā mežus apsaimnieko atsevišķās dalībvalstīs. Mēs vēlamies īpaši uzsvērt, ka mežsaimniecība ir dalībvalstu atbildība, un tādēļ Savienības mērķa noteikšana ierobežotu minētās pilnvaras. Treškārt, ilgtspējīga mežu apsaimniekošana ir vērtība pati par sevi, un to nedrīkst pakārtot kaimiņvalstu darbībām.

Dalībvalstis, kuras izpilda regulas 4. pantā paredzētos pienākumus un praksē īsteno mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, nedrīkst sodīt par to, ka tās pilda tām paredzētos pienākumus. Kompensācija dalībvalstīm ir piešķirta, pamatojoties uz nejauši izvēlētu periodu apsaimniekotas meža zemes references līmenim; tādēļ visām dalībvalstīm vajadzētu būt tiesībām uz kompensāciju, ja rodas tāda nepieciešamība. Ceturtkārt, dalībvalstis gandrīz līdz pašām uzskaites perioda beigām neuzzinās, vai tām ir tiesības izmantot savu kompensāciju, un tādējādi, tā kā nebūs skaidrs, vai tās sasniegs ES mērķi, būs neiespējami iesaistīties jebkādā nozīmīgā stratēģiskā plānošanā.

Mēs arī vēlētos paust savu nostāju par apsaimniekotas meža zemes references līmeni un iepazīstināt ar savu interpretāciju par to, kā būtu jānosaka līmenis un kādi faktori būtu jāņem vērā, to nosakot.

Pēc mūsu ieskatiem, **apsaimniekotas meža zemes references līmenim konkrētiem gadiem vajadzētu būt atbilstošam mežu resursu attīstības dabiskajam modelim; tam būtu jāņem vērā nepieciešamība palielināt mežu pieauguma potenciālu un pašreizējā un paredzamā mežaudžu vecuma klašu struktūra konkrētā dalībvalstī.**

Mēs uzsveram, ka apsaimniekotas meža zemes references līmenim būtu jāņem vērā konkrētas dalībvalsts raksturīgās bioloģiskās daudzveidības uzraudzība un periodiska novērtēšana, ievērojot konkrēto lomu, kāda mežiem ir šīs dalībvalsts dabas resursu aizsardzības sistēmā. Jebkāda darbība, kas iespaido meža resursu augšanu, izraisot "labvēlīgu" novirzi no minētā modeļa, ir papildu antropogēna darbība, kas ir jāņem vērā saskaņā ar ierosināto uzskaites metodi.

Ir reāli nepieciešams mainīt regulas projektā ierosināto references līmeņa noteikšanas metodiku. Pieejā nedrīkst būt izmaiņas, kas novirzītos no iepriekš neapstrīdētās doktrīnas un kuru rezultātā pieaugoši mežu resursi attiecīgajā valstī mākslīgu ierobežojumu dēļ uzskaites sistēmas vajadzībām drīzāk tiktu uzskatīti par emisijas avotu, nevis dabisku piesaistītāju.

Mēs ierosinām, ka apsaimniekotas meža zemes references līmenim būtu jāņem vērā to izmaiņu ietekme, kuras ir saistītas ar dabisko dinamiku un vecuma klašu struktūru. Ir svarīgi, lai dalībvalstis netiktu sodītas par mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kas ir plānota tādējādi, lai palielinātu mežu resursus, un ko īsteno atbilstoši iedibinātajai praksei un saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Mēs piekrītam Komisijai, ka nesabalansēta mežu vecuma struktūra (kurā pieaug lielāka vecuma klašu īpatsvars) var novest pie mežu kā oglekļa piesaistītāju funkcijas samazināšanās ilgtermiņā.

Neraugoties uz Komisijas mēģinājumiem pārliecināt dalībvalstis, ka pieejai attiecībā uz apsaimniekotas meža zemes references līmeni nevajadzētu radīt nepamatotu ietekmi uz turpmākiem mežu apsaimniekošanas intensitātes ierobežojumiem, iespējamu ierobežojumu noteikšana ierosinātajā tiesību aktā varētu pēc būtības būt pretrunā Parīzes nolīgumam, kurš ir izstrādāts, lai saglabātu vai stiprinātu mežu kā ilgtermiņa piesaistītāju lomu.

Būtu jāuzsver, ka, ja ņem vērā izpratni par to, kā meži darbojas, un to izmantošanu ekonomikas attīstībā, pašreiz ierosinātais references līmenis nav pareizs. Mūsu koncepcija par mežsaimniecības iekļaušanu klimata pārmaiņu politikā ietver palielinātu mežu produktivitāti, t.i., palielinātu koksnes ražošanu. Šī pieeja kalpo sabiedrībai, bet nozīmē arī to, ka mežiem ir lielāka nozīme bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanā un veidošanā un lielāka ietekme uz ūdens kvalitāti un augsnes atjaunošanu. Šā paziņojuma mērķis ir vērst uzmanību uz šiem jautājumiem un mudināt ņemt vērā mūsu lūgumus."

SOMIJA

"Somija cieši iestājas par globālo klimata programmu, tostarp Parīzes nolīgumu un ES vērienīgo klimata un enerģētikas paketi. Somijas ilgtermiņa mērķis ir oglekļa ziņā neitrāla sabiedrība, kas balstīta uz atjaunojamiem enerģijas avotiem un fosilo materiālu aizstāšanu ar ilgtspējīgi ražotiem bioloģiskas izcelsmes materiāliem. Somija ir nolēmusi līdz 2030. gadam palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru enerģijas galapatēriņā virs 50 %, pakāpeniski izbeigt ogļu izmantošanu enerģijas ražošanai un uz pusi samazināt fosilās naftas izmantošanu. Mūsu mērķis ir līdz 2045. gadam kļūt oglekļa ziņā neitrāliem.

Somija uzsver, ka 2017. gada 13. oktobra Vides padomes sanāksmes iznākums varētu radīt būtisku risku, ka uzskaites noteikumi neatbilst realitātei. Ar šo iznākumu netiktu stimulēta ilgtspējīga mežu apsaimniekošana, veicināta ilgtspējīgu un ilgstoši lietojamu meža produktu izmantošana vai pāreja uz bioekonomiku. Regulā paredzētā kompensācija ir pozitīvs solis uz priekšu, bet apjoms, par kādu panākta vienošanās, Somijai nav pietiekams, lai nosegtu uzskaites noteikumu radītos atskaitījumus.

Somijā *LULUCF* sektors un jo īpaši meži ir un paliek nozīmīgi neto piesaistītāji. Bet uzskaites noteikumu dēļ mežus uzskatītu par emisiju avotu un efektīvas emisiju samazināšanas mērķis Somijai krietni pārsniegtu 40 %. Tas nebūtu saskaņā ar Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumiem."

EIROPAS KOMISIJA

"Pēc vairāku dalībvalstu lūguma Komisija vēlas izskaidrot, kā tā saprot *LULUCF* regulas priekšlikumā izklāstītos uzskaites noteikumus, ko piemēro apsaimniekotai meža zemei.

Komisija atgādina, ka *LULUCF* regulas priekšlikumā emisijas un piesaistījumus apsaimniekotā meža zemē uzskaita attiecībā pret meža references līmeni.

Komisija atgādina, ka saskaņā ar šo priekšlikumu ierosinātā meža references līmeņa pamatā ir aplēses par oglekļa piesaistītāju mežā nākotnē, kas iegūtas, veicot modelēšanu ar reģistrētajiem meža raksturojuma un meža apsaimniekošanas paņēmieni un intensitātes datiem, kas dokumentēti vēsturiskajā references periodā ¹.

Komisija uzsver, ka ierosinātais meža references līmenis pilnā mērā ņem vērā to, kāda nākotnē būs ietekme dinamiskajām ar vecumu saistītajām mežu raksturiezīmēm (piemēram, diametrs, sugas, cirtmets, vēsturiskie augšanas rādītāji), un nerada šķēršļus cirtes pieaugumam nākotnē. Šīs raksturiezīmes pienācīgi dokumentētos gadījumos var kalpot par pamatojumu cirtei meža gada pieauguma apmērā. Šāds cirtes pieaugums ir saderīgs ar meža references līmeņa pieeju. Tāpēc, lai šo pieeju varētu īstenot, nosakot meža references līmeni, jāņem vērā saistītais piesaistījumu samazinājums.

Nesabalansēta meža vecuma struktūra (pārāk daudz vecu koku) var novest pie piesaistītāja ilgtermiņa sarukuma. Komisija dalībvalstīm atkārtoti apliecina, ka meža references līmeņa pieeja līdz ar to nerada nepamatotus šķēršļus turpmākām korekcijām meža apsaimniekošanas intensitātē, ja to mērķis ir uzturēt vai nostiprināt oglekļa ilgtermiņa piesaistītāju atbilstīgi Parīzes nolīgumam."

¹ Dokumentā 12829/17 šis periods ir 2000.–2009. gads.